

UDENRIGSMINISTERIET

EUKOOR, sagsnr.: 24/20261

Den 11. november 2024

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 18. november 2024

SAMLENOTAT

1. Ruslands aggression mod Ukraine	2
- Politisk drøftelse	2
KOM-dokument foreligger ikke.	2
2. Georgien	4
- Politisk drøftelse	4
KOM-dokument foreligger ikke.	4
3. EU-US relationer	6
- Politisk drøftelse	6
KOM-dokument foreligger ikke.	6
4. Situationen i Mellemøsten	8
- Politisk drøftelse	8
KOM-dokument foreligger ikke.	8
5. Afrikas Horn	10
- Politisk drøftelse	10
KOM-dokument foreligger ikke.	10

1. Ruslands aggression mod Ukraine

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Fokus forventes at være på EU's militære støtte til Ukraine samt andre landes støtte til Rusland og EU's håndtering heraf. Endelig ventes fokus på arbejdet med den ukrainske fredsformel. Den ukrainske udenrigsminister forventes at deltage virtuelt i begyndelsen af mødet.

2. Baggrund

Rusland har siden marts fortsat de massive drone- og missilangreb rettet mod mål overalt i Ukraine, herunder med voldsomme angreb på landets energiinfrastruktur. Samtidig er der meldinger om fortsat russisk fremgang på slagmarken i Østukraine, hvor Ukraine er hårdt presset i Donetskregionen. Ligeledes presser gentagne russiske angreb de ukrainske styrker i Kursk-regionen.

NATO's generalsekretær har bekræftet, at Nordkorea har sendt tropper til Rusland med henblik på indsættelse i den russiske angrebskrig mod Ukraine. Deployeringen vidner om et voksende sikkerhedspolitisk samarbejde mellem Nordkorea og Rusland, som tidligere har omfattet leverancer af artilleriammunition og ballistiske missiler. EU har fordømt samarbejdet og indsættelsen af de nordkoreanske styrker i en fælleserklæring den 24. oktober.

Der ventes også fokus på den militære støtte til Ruslands angrebskrig fra Belarus og Iran, ligesom Kinas støtte til Rusland giver anledning til alvorlig bekymring, herunder særligt omfanget af dual-use eksport, som har afgørende betydning for Ruslands evne til at videreføre krigen på det nuværende niveau.

Derfor ventes EU's bestræbelser på at tilvejebringe yderligere militær støtte til Ukraine også at blive genstand for drøftelse. På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 18. marts 2024 blev det vedtaget at etablere den militære bistandsfond på 5 mia. euro til støtte for Ukraine ("Ukraine Assistance Fund") i perioden 2024-2027 under Den Europæiske Fredsfacilitet (EPF). Der pågår fortsat forhandlinger om, hvordan støtten skal udmøntes, herunder fordelingen mellem refusioner til medlemslandene for bilaterale donationer, fællesindkøb i den europæiske og ukrainske forsvarsindustri samt EU's militære træningsmission for Ukraine (EUMAM Ukraine).

Endvidere forventes ministrene at drøfte det igangværende arbejde med at opnå global opbakning til den ukrainske fredsformel. Ukraine har siden fredstopmødet i Schweiz i juni afholdt en række NSA- og ministermøder i fredsformlens arbejdsspor. Det er et ukrainsk ønske, at møderne skal lede frem til et nyt fredstopmøde. Præsident Volodymyr Zelenskyj har udtalt, at den ukrainske sejrspan, som Zelenskyj præsenterede for det ukrainske parlament den 16. oktober, skal ses som et supplement til fredsformelprocessen og være med til at bane vejen for et nyt fredstopmøde.

3. Formål og indhold

På rådsmødet ventes fokus at være på EU's militære støtte til Ukraine, andre landes støtte til Rusland og EU's håndtering heraf samt arbejdet med den ukrainske fredsformel. Den ukrainske udenrigsminister forventes at deltage virtuelt i begyndelsen af mødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen ventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser og konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er fortsat bred opbakning blandt medlemslandene til politisk, militær, økonomisk og humanitær støtte til Ukraine. Der forventes bred enighed om nødvendigheden af at intensivere leverancer af militær støtte til Ukraine, idet fordelingen af de 5 mia. euro i den militære bistandsfond til støtte for Ukraine dog fortsat udestår. Der er bred enighed i EU om, at det nordkoreanske styrkebidrag til Rusland udgør en alvorlig eskalation, herunder i forlængelse af tidligere ammunitions- og missilleverancer til Rusland. Derfor vurderes der behov for tæt dialog og koordination mellem såvel EU's medlemslande som med allierede i NATO og ligesindede bilaterale partnere som Sydkorea. NATO's generalsekretær har udtalt, at de nordkoreanske styrker udgør en betydelig eskalation og har opfordret Nordkorea og Rusland til at ophøre samarbejdet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen fortsætter støtten til Ukraine, både politisk, militært, civilt og via støtte til privatsektoraktiviteter. Ydermere støtter regeringen op om den pågående dialog med globale partnere samt afholdelse af et potentielt nyt fredstopmøde, når tiden hertil er moden. Regeringen har bakket om EU's fælleserklæring fra den 24. oktober angående samarbejdet mellem Rusland og Nordkorea samt drøftelser om mulige konsekvenser i EU-regi. Regeringen har også offentligt udtrykt sin bekymring ved de første rapporter om nordkoreansk troppebidrag til Rusland.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2024.

2. Georgien

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 18. november 2024 ventes en drøftelse af den bekymrende udvikling i Georgien, herunder parlamentsvalget den 26. oktober. Regeringen bakker op om en stærk reaktion fra EU's side med henblik på at sende et klart signal til den georgiske regering og vise støtte til Georgiens overvejende pro-europæiske befolkning.

2. Baggrund

Den 26. oktober afholdtes parlamentsvalg i Georgien. Parlamentsvalget mødte hård kritik fra internationale valgobservatører for seriøse uregelmæssigheder, herunder chikane og afpresning af vælgere. Forud for valget havde Georgiens parlament taget flere bekymrende skridt, herunder vedtagelsen af en lov om 'gennemsigtighed i udenlandsk indflydelse'. Det skete efter en længere periode med omfattende massedemonstrationer og eskalerende politivold. Den såkaldte "fremmedagentlov" kræver, at organisationer såsom NGO'er og medier, der modtager mere end 20 procent af deres finansiering fra udlandet, skal lade sig registrere som "organisationer der forfølger en fremmed magts interesser". Ellers vil de blive pålagt at betale store bøder. Siden har parlamentet vedtaget en lov om "beskyttelse af familieværdier og mindreårige", som kraftigt indskrænker LGBT+-personers rettigheder og kan straffe såkaldt "LGBT-propaganda" med bøder og fængsel.

Ligesom EU har Danmark og en række andre medlemsstater gentagne gange udtrykt dyb bekymring over den demokratiske tilbagegang i landet, inkl. "fremmedagentloven", samt de betydelige uregelmæssigheder i forbindelse med valget, og opfordret til, at disse uregelmæssigheder undersøges til bund. EU's højtstående repræsentant og EU-Kommissionen har desuden understreget, at "fremmedagentloven" og loven om familieværdier strider mod Georgiens vej mod et fremtidigt EU-medlemskab og har opfordret Georgiens regering til at trække disse tilbage og gennemføre de nødvendige reformer.

I Kommissionens årlige udvidelsesrapport konstateres med baggrund i den georgiske regerings ageren siden foråret 2024, at landets EU-tilnærmelse er bragt i fare, og at udvidelsesprocessen de facto er sat i bero. Det sker med budskabet om, at EU's dør fortsat står åben på velkendte betingelser. Foruden de ni skridt opstillet af DER i juni 2022, tæller dette nu også tilbagekaldelse af "fremmedagentloven", samt at regeringen i øvrigt skal afholde sig fra skridt, der underminerer retsstaten og grundlæggende rettigheder.

Situationen i Georgien blev senest drøftet på uformelt rådsmøde (udenrigsanliggender) den 29. august og før dette på rådsmødet (udenrigsanliggender) den 24. juni. Drøftelsen i juni tog udgangspunkt i konkrete forslag til handlemuligheder og resulterede i iværksættelsen af flere tiltag, herunder begrænsning af politiske kontakter med den georgiske regering og berosættelse af ny støtte gennem Den Europæiske Fredsfacilitet (EPF).

3. Formål og indhold

Drøftelsen ventes at have fokus på, hvordan EU bør reagere på den seneste tids udvikling i Georgien, herunder i lyset af parlamentsvalget den 26. oktober og vedtagelsen af lovgivning, der strider imod EU's kerneværdier og normer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Ikke relevant.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt at være opbakning til at drøfte eventuelle reaktioner fra EU på situationen i Georgien. Det klare flertal af medlemslande ser med stor bekymring på situationen – dog med forskelle i synspunkterne på, hvilke konkrete handlemuligheder, der skal bringes i spil. Enkelte medlemslande har dertil en helt anden tilgang til, om EU bør reagere på situationen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker op om en stærk reaktion fra EU's side. Det med henblik på at sende et klart signal til Georgiens regering om, at den bør trække "fremmedagentloven" tilbage og sikre en uafhængig undersøgelse af de rapporterede uregelmæssigheder i forbindelse med parlamentsvalget den 26. oktober, hvis den ønsker et fremtidigt EU-medlemskab.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg på mødet den 21. juni 2024 til orientering.

3. EU-US relationer

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

På rådsmødet for udenrigsanliggender den 18. november ventes en politisk drøftelse af forholdet mellem EU og USA i lyset af udfaldet af det amerikanske valg. Regeringen støtter, at EU vedbliver at arbejde for at finde løsninger og styrke et konstruktivt samarbejde med USA på alle områder af fælles interesse.

2. Baggrund

Et stærkt og tillidsfuldt transatlantisk samarbejde er centralt for både Danmark og EU's generelle og økonomiske sikkerhed. EU og USA samarbejder tæt om en række områder, herunder handel, sikkerhed, energi og teknologi, anti-terrorisme, samt tilgangen til Rusland, Ukraine, Kina og Mellemøsten.

Det transatlantiske handelspolitiske forhold mellem EU og USA er efter omstændighederne i god gænge – således var USA største aftager af europæisk vare- og tjenesteeksport i 2023, og USA var den største aftager af dansk eksport i 2023. Ikke mindst Ruslands invasion af Ukraine og den skærpede geopolitiske rivalisering på globalt plan har medvirket til at bringe EU og USA tættere sammen, også på det handelspolitiske og teknologiske område, herunder i forhold til tæt samarbejde om at styrke begge parter økonomiske sikkerhed.

Generelt må det dog forventes, at man efter det amerikanske valg, uanset udfaldet heraf, vil stå over for et USA, der især vil fokusere på at skabe vækst og arbejdspladser i USA samt på den strategiske konkurrence med Kina.

Uanset udfaldet af det amerikanske valg, er det i EU's grundlæggende interesse at bevare og styrke det transatlantiske forhold. Emnet var ligeledes på dagsordenen den 7. december 2020 efter det seneste amerikanske præsidentvalg, samt den 10. maj 2021 efter indsættelsen af præsident Joe Biden.

3. Formål og indhold

På rådsmødet ventes en drøftelse om det aktuelle forhold mellem EU og USA. Der forventes et særligt fokus på perspektiverne for samarbejdet efter det amerikanske valg den 5. november 2024.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Spørgsmålet om gældende dansk ret er ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det transatlantiske forhold og et tæt samarbejde med USA nyder generelt bred opbakning blandt medlemsstaterne, og EU's medlemslande ventes generelt at støtte EU-Kommissionens fortsatte tilgang om at styrke dialogen og samarbejdet med en ny amerikansk administration, hvor det er muligt.

10. Regeringens generelle holdning

USA er en helt central alliancepartner for EU og Danmark på en lang række områder. Det er derfor essentielt, at det transatlantiske forhold fastholdes og styrkes, uanset udfaldet af det amerikanske valg. Regeringen ser i den forbindelse tilhænger af, at EU i højere grad skal være i stand til at tage et større ansvar for egen sikkerhed.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg på mødet den 10. maj 2021 til orientering.

4. Situationen i Mellemøsten

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

På rådsmødet ventes en drøftelse af den aktuelle situation i Israel, Palæstina og regionen. Fokus forventes at være på Knessets vedtagelse af lovgivning om UNRWA, den katastrofale humanitære situation i Gaza, samt arbejdet for at opnå en våbenhvile inkl. frigivelse af alle gidsler. Dertil ventes fokus på behovet for en to-statsløsning og vigtigheden af at undgå yderligere regional eskalering, herunder mellem Israel og Iran, samt på behovet for en våbenhvile mellem Israel og Hizbollah i Libanon. Regeringen bakker op om hidtil vedtagne EU-erklæringer fra bl.a. DER, herunder om fordømmelse af Hamas, behov for øget humanitær adgang og beskyttelse af civile i Gaza, opfordring til våbenhvile mellem Israel og Hamas, behovet for en to-statsløsning samt vigtigheden af at undgå yderligere eskalering i regionen, herunder gennem en våbenhvile mellem Israel og Hizbollah.

2. Baggrund (fra 2. oktober)

I Gaza fortsætter kamphandlingerne mellem Israel og Hamas, herunder de israelske indsatser fra luften. Ifølge sundhedsmyndighederne i Gaza er over 43.000 palæstinensere blevet dræbt siden den 7. oktober og mere end 101.200 mennesker såret. Der vurderes at være 101 gidsler tilbage i Gaza, inkl. gidsler taget før den 7. oktober, hvoraf man fra israelsk side anslår, at omtrent halvdelen fortsat er i live. På Vestbredden er mindst 736 palæstinensere og 23 israelere ifølge FN blevet dræbt siden den 7. oktober 2023.

Det israelske parlament, Knesset, vedtog den 28. oktober med et stort flertal to love rettet mod at begrænse UNRWA's mulighed for at operere i Israel og Palæstina. Den ene lov ophæver værtsaftalen mellem Israel og UNRWA fra 1967 og dertilhørende FN-relaterede privilegier og immuniteter, samt forbyder kontakt mellem israelske statsansatte og UNRWA. Den anden lov forbyder UNRWA's tilstedeværelse og operationer i Østjerusalem og Israel. Den israelske regering skal senest 90 dage efter vedtagelsen rapportere til Knesset om implementeringen. Ophævelsen af værtsaftalen trådte øjeblikkeligt i kraft ved lovens vedtagelse, men de direkte konsekvenser heraf er pt. uklare. EU's medlemslande udsendte den 31. oktober en fælles udtalelse, som bl.a. fordømte ethvert forsøg på at hindre UNRWA's evne til at udføre sit mandat.

Humanitær adgang til Gaza er fortsat alvorligt udfordret. I oktober kom der i gennemsnit kommet 36 lastbiler ind i Gaza dagligt, hvilket er det laveste siden før den 7. oktober 2023, hvor tallet var 500 lastbiler dagligt. I oktober er situationen særligt blevet forværret i det nordlige Gaza, hvor det israelske militær har gennemført en landoffensiv. Ifølge FN var der i slutningen af oktober næsten total mangel på humanitær adgang til det nordlige Gaza.

Forhandlingerne om en våbenhvile i Gaza skulle være genoptaget, men der ses ingen gennembrud. USA, Egypten og Qatar står fortsat i spidsen for mæglingsbestræbelserne, som Danmark, EU og FN støtter.

I Libanon fortsætter Israel sine militære operationer imod Hizbollah, herunder særligt med intensive luftangreb. Ifølge de libanesiske sundhedsmyndigheder er der siden den 8. oktober 2023 blevet dræbt knap 2.600 personer og såret over 12.000 i Libanon. Dertil er over 1,2 millioner er fordrevne internt og over grænsen til Syrien. Hizbollah har de seneste uger intensiveret sine raket-, missil- og droneangreb mod Israel, herunder IDF-styrker i det sydlige Libanon, byer i det nordlige Israel og militære mål nær Tel Aviv. Mindst 35 israelske soldater meldes dræbt siden starten af oktober. USA og Frankrig har – med opbakning fra EU - opfordret til midlertidig våbenhvile med henblik på at give rum til en diplomatisk forhandlet løsning. Der ses fortsat ikke at være gennembrud i forhandlingerne.

Natten til den 26. oktober gennemførte Israel et forventet gengældelsesangreb mod Iran efter det omfattende iranske missilangreb med op til 200 ballistiske missiler affyret mod mål i Israel den 1. oktober. Israel foretog luftangreb målrettet militære mål. Omfanget af ødelæggelserne på de iranske militærinstallationer er fortsat uklart. Irans øverste leder Ali Khamenei har efterfølgende udtalt, at Iran vil svare igen over for både Israel og USA.

Omkring Det Røde Hav og Adenbugten ses fortsat angreb fra houthi-bevægelsen mod den civile skibstrafik og internationale flådefartøjer i området. EU's sømilitære operation EUNAVFOR ASPIDES opererer aktuelt i området med henblik på at beskytte den civile skibsfart.

3. Formål og indhold

Det nærmere fokus for drøftelsen vil afhænge af udviklingen frem mod rådsmødet. For nuværende ventes fokus på Knessets vedtagelse af lovgivning om UNRWA samt den aktuelle situation i Gaza, herunder behovet for en våbenhvile og en langsigtet politisk to-statsløsning. Dertil ventes fokus på vigtigheden af at undgå yderligere regional eskalering, herunder særligt behovet for en våbenhvile mellem Israel og Hizbollah i Libanon. Desuden forventes fokus på situationen på Vestbredden, inklusiv behovet for kapacitetsopbygning og reformering af det Palæstinensiske Selvstyre.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Ikke relevant.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Trods velkendte forskelle blandt EU-landene ift. Israel/Palæstina-konflikten er der enighed om dels behovet for en våbenhvile i Gaza, herunder med fælles opbakning til de mæglingsbestræbelserne, dels behovet for en to-statsløsning på længere sigt. Der er derudover enighed om fordømmelse af Hamas og krav om frigivelse af gidsler samt om bekymring over den katastrofale humanitære situation i Gaza, herunder behov for beskyttelse af civile og øget humanitær adgang. Der er ligeledes enighed om vigtigheden af at undgå yderligere regional eskalering, herunder mellem Iran og Israel, samt behovet for en våbenhvile mellem Israel og Hizbollah og yderligere støtte til humanitære indsatser i Libanon og den libanesiske hær.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker op om de hidtil vedtagne EU-erklæringer fra bl.a. FAC og DER, som bl.a. fordømmer Hamas, udtrykker behov for øget humanitær adgang og beskyttelse af civile i Gaza, opfordrer til en våbenhvile og frigivelse af gidsler, samt fordømmer Irans missilangreb mod Israel den 1. oktober. Regeringen bakker desuden op om EU-erklæringen af den 31. oktober 2024, der fordømte ethvert forsøg på at hindre UNRWA's evne til at udføre sit mandat. Regeringen bakker også op om en to-statsløsning og bestræbelserne på at styrke og reformere Det Palæstinensiske Selvstyre. Det er for regeringen vigtigt, at den kritiske humanitære situation i Gaza adresseres, bl.a. i form af uhindret humanitær adgang. Regeringen bakker endvidere op om bestræbelserne på at undgå yderligere regional eskalering, herunder mellem Israel og Iran, og behovet for en våbenhvile mellem Israel og Hizbollah. Regeringen bakker ligeledes op om EU's tiltag til at støtte en styrkelse af den libanesiske hær med henblik på hærens fremtidige, øgede tilstedeværelse og patruljering sammen med UNIFIL i det sydlige Libanon. Regeringen bakker desuden op om den sømilitære EU-operation, EUNAVFOR ASPIDES.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2024.

5. Afrikas Horn

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 18. november 2024 ventes en drøftelse af Afrikas Horn med særligt fokus på Somalias fremtidige sikkerhedsarkitektur, konflikten i Sudan og udviklingen i det Røde Hav. Der forventes en generel drøftelse af situationen og udbredt opbakning til et styrket EU-engagement på Hornet. Regeringen støtter, at EU forbliver engageret på Afrikas Horn og styrker indsatsen for at fremme fred og stabilitet i den skrøbelige region.

2. Baggrund

Afrikas Horn er blandt verdens vigtigste geostrategiske områder grundet den centrale placering ift. handelsruter mellem Europa, Mellemøsten og Asien. Regionen har historisk set været præget af utallige kriser og står også aktuelt overfor en række fundamentale politiske, sikkerhedsmæssige, økonomiske og sociale udfordringer, som potentielt kan have store implikationer for global sikkerhed.

I Somalia kæmper regeringen fortsat mod oprørs- og terrorbevægelsen *Al Shabaab* (AS) med hjælp fra den Afrikanske Unions mission (ATMIS) samt bilateral støtte fra en række lande. ATMIS' mandat udløber imidlertid den 31. december 2024, og det står klart, at den somaliske hær ikke har kapacitet til at overtage det fulde sikkerhedsansvar på nuværende tidspunkt. Der pågår derfor aktuelt omfattende internationale drøftelser om etableringen af en post-ATMIS-mission med særligt fokus på spørgsmålet om finansiering samt troppeydere. FN's generalsekretær forventes at udgive en rapport om den fremtidige AU-mission i Somalia den 15. november 2024.

Konflikten i Sudan fortsætter ufortrødent trods forskellige – men i høj grad ukoordinerede – internationale og regionale forsøg på at fremme en våbenhvile. Mere end 10 millioner mennesker er internt fordrevne og omkring 2,3 millioner er flygtet til nabolande. Omkring 25,6 millioner mennesker – ca. halvdelen af befolkningen – oplever akut fødevarerangel. En politisk løsning synes at have lange udsigter, ikke mindst pga. omfattende ekstern støtte til de to parter, hvilket øger deres kampdygtighed og begrænser deres incitament til våbenhvile. Der er desuden stor risiko for, at konflikten vil have store *spill-over* effekter til nabolande i den i forvejen skrøbelige region.

Den yemenitiske houthi-bevægelse har siden november 2023 angrebet den civile skibsfart i det Røde Hav, som er en af verdens mest trafikerede handelskorridorer. Angrebene har haft store konsekvenser for den internationale skibstrafik, hvor bl.a. skibe er sunket, søfarende har mistet livet og besætningsmedlemmer er taget til fange.

Ift. Somalia har EU været den primære finansielle bidragsyder til ATMIS med en støtte på over 2,6 mia. euro. Blandt EU-landene er der dog udbredt enighed om, at en ny mission skal indebære en mere ligelig byrdefordeling med andre partnere. Niveauet for den fremtidige EU-støtte, der skal ydes til en ny mission er endnu ikke besluttet blandt EU-landene. Der pågår drøftelser blandt medlemslandene i forsøget på at skabe en klar fælles position vedr. EU's engagement ifm. en post-ATMIS-mission forud for udgivelse af FN generalsekretærens rapport den 15. november 2024.

Ift. Sudan er der bred enighed i EU om behovet for at styrke samarbejdet med ligesindede lande, bl.a. med henblik på at presse på for fortsatte fredsforhandlinger. Siden krigens begyndelse er en række sudanesiske virksomheder og personer blevet sanktioneret af EU og humanitære donationer fra EU og medlemslandene er steget massivt. EU's særlige repræsentant for det Afrikanske Horn har desuden arbejdet målrettet for en våbenhvile, bidraget til koordination mellem de forskellige internationale mæglingsinitiativer samt arbejdet med en række civile aktører.

Ift. situationen i det Røde Hav, igangsatte EU februar 2024 operation *Aspides* med det formål at beskytte skibsfart i det Røde Hav. Der pågår aktuelt drøftelser om en potentiel opskalering af EU's engagement på området.

3. Formål og indhold

På rådsmødet ventes fokus at være på: 1) Somalias fremtidige sikkerhedsarkitektur, herunder EU-støtte til en post-ATMIS-mission; 2) Konflikten i Sudan, herunder den katastrofale humanitære situation, voldseskaleringen og de manglende fremskridt fsva. drøftelser om våbenhvile; samt 3) Den generelle udvikling i det Røde Hav.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning til EU's fortsatte engagement på Afrikas Horn, herunder tiltag der kan imødegå ustabiliteten i regionen. Der er politisk opbakning til den fælles tilgang til engagement i regionen, men også en erkendelse af, at EU ikke har formået at omsætte sit betydelige økonomiske engagement i regionen til politisk indflydelse.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at EU forbliver engageret på Afrikas Horn og styrker fokus på at fremme fred og stabilitet i regionen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 17. maj 2023.